

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. vasario 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Tiesioginiai mokesčiai — Įsisteigimo laisvė — Nacionalinės mokesčių teisės aktai, kuriuose numatytas specialusis mažmeninės prekybos parduotuvėse apyvartos mokestis — Didmeninės prekybos parduotuvių tinklai — Diskriminuojančio poveikio buvimas — Netiesioginė diskriminacija“

Byloje C-385/12

dėl *Székesfehérvári Törvényszék* (Vengrija) 2012 m. liepos 26 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2012 m. rugpjūčio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft.

prieš

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kuri sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Tizzano L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, M. Safjan, J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai A. Rosas, A. Ó. Caoimh, J.-C. Bonichot (pranešėjas), A. Arabadžiev ir C. Toader,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. birželio 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft.*, atstovaujamos *ügyvédek* L. Darázs ir A. Dezső,
- *Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága*, atstovaujamos Z. Horváthné Ádám,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir K. Szíjjártó,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer ir F. Koppensteiner,
- Europos Komisijos, atstovaujamos K. Talabér-Ritz ir W. Mölls,

* Proceso kalba: vengrų.

susipažinęs su 2013 m. rugsėjo 5 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 18, 26, 49, 54–56, 63, 65 ir 110 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Hervis Sport-és Divatkereskedelmi Kft.* (toliau – *Hervis*) ir *Nemzeti Adó-és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága* (Centrinės Užduojės regiono pagrindinė mokesčių tarnyba prie nacionalinės mokesčių ir muitų administracijos) ginčą dėl specialiojo tam tikrų prekybos sektorių mažmeninės prekybos parduotuvėse apyvartos mokesčio, nustatyto Vengrijoje 2010–2012 m., mokėjimo.

Teisinis pagrindas

- 3 2010 m. Įstatymo Nr. XCIV dėl specialiojo mokesčio, kuriuo apmokestinami tam tikri sektoriai (*egyres ágazatokat terhelő különadóról szóló 2010. évi XCIV. törvény*, toliau – Specialiojo mokesčio įstatymas) konstatuojamose dalyse nustatyta:

„Siekdamas subalansuoti biudžetą parlamentas priima šį įstatymą, kuriuo nustatomas specialusis mokestis mokesčių mokėtojams, kurių pajėgumas mokėti valstybės mokesčius yra didesnis už bendrąją mokestinę pareigą.“

- 4 Šio įstatymo 1 straipsnyje „Aiškinamosios nuostatos“ nustatyta:

„Šiame įstatyme:

- 1) „mažmeninė prekyba parduotuvėse“: pagal 2009 m. sausio 1 d. įsigaliojusios Bendrosios ekonominės veiklos rūšių nomenklaturą – sektoriui Nr. 45.1 priskiriamos veiklos rūšys, išskyrus didmeninę prekybą transporto priemonėmis ir priekabomis, sektoriams Nr. 45.32 ir 45.40 priskiriamos veiklos rūšys, išskyrus didmeninę prekybą motociklais ir jų remontą, ir sektoriams Nr. 47.1–47.9 priskiriamos veiklos rūšys, t. y. visos komercinės veiklos rūšys, kurias vykdant ir pirkėjas gali būti fizinis asmuo, nelaikomas prekybininku.

<...>

- 5) „grynoji apyvarta“: kai apmokestinamajam asmeniui taikomas Apskaitos įstatymas, grynoji apyvarta iš prekybos, kaip tai suprantama pagal Apskaitos įstatymą; kai apmokestinamajam asmeniui taikomas supaprastintas prekybininkų mokestis ir kai jam netaikomas Apskaitos įstatymas, apyvarta be [pridėtinės vertės mokesčio (PVM)], kaip tai suprantama pagal Apmokestinimo įstatymą; kai apmokestinamajam asmeniui taikomas Fizinių asmenų pajamų mokesčio įstatymas, pajamos be PVM, kaip tai suprantama pagal Pajamų mokesčio įstatymą. <...>

- 6) „prekybininkas“: prekybininkas pagal Vietos mokesčių įstatymą.“

- 5 Pagal Specialiojo mokesčio įstatymo 2 straipsnį:

„Apmokestinama:

- a) mažmeninė prekyba parduotuvėse,

- b) telekomunikacijų veikla ir
- c) elektros energijos tiekimas.“
- 6 Šio įstatymo 3 straipsnyje apmokestinamieji asmenys apibrėžiami taip:
- „1. Apmokestinamieji asmenys yra juridiniai asmenys, kitos organizacijos pagal Bendrąjį mokesčių kodeksą ir savarankiškai dirbantys asmenys, vykdančys veiklą, kuri apmokestinama pagal 2 straipsnį.
2. Organizacijų ir fizinių asmenų nerezidentų veikla, apmokestinama pagal 2 straipsnį, taip pat apmokestinama, jei jie vykdo ją vidaus rinkoje per tarpininką.“
- 7 Pagal šio įstatymo 4 straipsnį:
- „1. Mokesčio bazė yra apmokestinamųjų asmenų grynoji apyvarta iš 2 straipsnyje nurodytos veiklos per mokesčius metus.
2. 2 straipsnio a punkte nurodytos veiklos atveju mokesčio bazė yra apyvarta iš įsigytų prekių tiekėjo suteiktos paslaugos vykdant įsigytų prekių mažmeninę prekybą (prekės gamintojas arba platintojas) ir pajamų suma, gauta šiam tiekėjui suteikus nuolaidą.“
- 8 Šio įstatymo 5 straipsnyje, kuriame nustatyti šio mokesčio tarifai, numatyta:
- „Taikytini tarifai:
- a) 2 straipsnio a punkte nurodytos veiklos atveju mokesčio bazei, kuri neviršija 500 milijonų [Vengrijos forintų (HUF)], taikomas 0 % tarifas, 0,1 % tarifas taikomas mokesčio bazės daliai, kuri viršija 500 milijonų HUF, bet neviršija 30 milijardų HUF, 0,4 % tarifas – mokesčio bazės daliai, kuri viršija 30 milijardų HUF, bet neviršija 100 milijardų HUF, ir 2,5 % tarifas – mokesčio bazės daliai, kuri viršija 100 milijardų HUF.
- <...>“
- 9 Specialiojo mokesčio įstatymo 6 straipsnis, kurį sudaro nuostatos, kuriomis siekiama išvengti dvigubo apmokestinimo, suformuluotas taip:
- „Jeigu apmokestinamojo asmens veikla, nurodyta 2 straipsnio c punkte, taip pat apmokestinama pagal 2 straipsnio a ir (arba) b punktus, apmokestinamasis asmuo už 2 straipsnio a arba b punktuose nurodytą veiklą turi sumokėti tik didesnę iš sumų, apskaičiuotų pagal 5 straipsnio a ir c punktuose arba 5 straipsnio b ir c punktuose nustatytus tarifus.“
- 10 Šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytos sąlygos, kuriomis šis mokestis taikomas vadinamosioms susijusioms įmonėms:
- „1. Apmokestinamųjų asmenų, laikomų susijusiomis įmonėmis, kaip jos suprantamos pagal [1996 m.] Pelnų ir dividendų mokesčio įstatymą [Nr. LXXXI] (toliau – 1996 m. Įstatymas Nr. LXXXI), mokėtinas mokestis apskaičiuojamas, sudedant grynąją apyvartą iš 2 straipsnio a ir b punkte nurodytų rūšių veiklos, kurią apmokestinamieji asmenys vykdo palaikydami santykius su susijusia įmone, ir sumą, gautą visai sumai pritaikius 5 straipsnyje nustatytą tarifą, proporcingai padalijant apmokestinamiesiems asmenimis, remiantis jų grynąją apyvartą iš atitinkamų rūšių veiklos, nurodytos 2 straipsnio a ir b punktuose, palyginti su bendra grynąja apyvarta iš visų susijusių apmokestinamųjų asmenų vykdytų rūšių veiklos, nurodytos 2 straipsnio a ir punktuose.“

- 11 1996 m. Įstatymo Nr. LXXXI 4 straipsnyje, į kurį pateikiama nuoroda Specialiojo mokesčio įstatymo 7 straipsnyje, susijusios įmonės apibrėžiamos taip:

„Šiame įstatyme:

<...>

23) susijusių įmonę sudaro:

- a) apmokestinamasis asmuo ir įmonė, kuriai apmokestinamasis asmuo daro tiesioginę arba netiesioginę lemiamą įtaką pagal Civilinio kodekso nuostatas;
- b) apmokestinamasis asmuo ir įmonė, daranti tiesioginę arba netiesioginę lemiamą įtaką apmokestinamajam asmeniui pagal Civilinio kodekso nuostatas;
- c) apmokestinamasis asmuo ir bet kuri kita įmonė, kai trečiasis asmuo daro tiesioginę arba netiesioginę lemiamą įtaką abiem įmonėms pagal Civilinio kodekso nuostatas, atsižvelgiant į tai, kad artimi giminaičiai, darantys tiesioginę arba netiesioginę lemiamą įtaką apmokestinamajam asmeniui ir kitai įmonei, turi būti laikomi trečiaisiais asmenimis;
- d) užsienio prekybininkas ir jo buveinė Vengrijoje, užsienio prekybininko buveinės ir užsienio prekybininko buveinė Vengrijoje ir bet kuri įmonė, palaikanti su užsienio prekybininku a–c punktuose apibrėžtus santykius;
- e) apmokestinamasis asmuo ir jo buveinė užsienyje, prekybininko buveinė užsienyje ir bet kuri įmonė, palaikanti su prekybininku a–c punktuose apibrėžtus santykius.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 12 *Hervis* priklauso sporto prekių parduotuvės Vengrijoje pavadinimu „Hervis Sport“. Jos tiesioginiai konkurentai yra parduotuvių tinklai „Décathlon“, „Intersport“ ir „SPG Sportcikk“.
- 13 *Hervis* yra juridinis asmuo, *SPAR Österreichische Warenhandels AG* (toliau – SPAR) filialas. Pagal Specialiojo mokesčio įstatymo 7 straipsnį, kuriame apibrėžiamos „susijusios įmonės“ pagal šį įstatymą, *Hervis* priklauso SPAR grupei. Todėl *Hervis* nuo savo apyvartos turi *pro rata* mokėti specialiojo mokesčio, kurį turi mokėti visos šiai įmonių grupei priklausančios įmonės, nes visa jų apyvarta gaunama Vengrijoje, dalį.
- 14 Dėl to, kad taikoma griežtai progresinė specialiojo mokesčio už visos grupės apyvartą riba, *Hervis* taikomas vidutinis mokesčio tarifas, daug didesnis už tą, kuris atitiktų bazę, sudarytą tik iš jos parduotuvių apyvartos. *Hervis* nuomone, remiantis šia baze turėtų būti apskaičiuojamas su ja konkuruojančių Vengrijos parduotuvių tinklų mokėtinas mokestis, nes jų dauguma sudaryta iš veikiančių pagal franšizę pardavimo vietų, turinčių juridinio asmens statusą ir nepriklausančių grupei.
- 15 Iš to *Hervis* padarė išvadą, kad tokia sistema, kuria siekta specialiuoju mokesčiu apmokestinamus susijusius juridinius asmenis, kaip jie suprantami pagal 1996 m. Įstatymą Nr. LXXXI, apmokestinti didesniu mokesčiu nei bendroves nerezidentės, pažeidė SESV 18, 49–55, 65 ir 110 straipsnius ir buvo draudžiama valstybės pagalba. Mokesčių institucijai atmetus skundą dėl specialiojo mokesčio netaikymo už 2010 m. *Hervis* paprašė administracinę bylą nagrinėjančio *Székesfehérvári Törvényszék* (Sékešfehervaro teismas) konstatuoti, kad Specialiojo mokesčio įstatymo nuostatos prieštarauja Sąjungos teisei.

- 16 Šiomis aplinkybėmis *Székesfehértári Törvényszék* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar nuostatas, kuriomis reglamentuojamas bendrasis diskriminacijos draudimo principas (SESV 18 ir 26 straipsniai), įsisteigimo laisvės principas (SESV 49 straipsnis), vienodo vertinimo principas (SESV 54 straipsnis), vienodų sąlygų turėti bendrovių ar firmų, apibrėžtų [SESV] 54 straipsnyje, kapitalo dalių principas (SESV 55 straipsnis), paslaugų teikimo laisvės principas (SESV 56 straipsnis), laisvo kapitalo judėjimo principas (SESV 63 ir 65 straipsniai) ir lygybės apmokestinant įmones principas (SESV 110 straipsnis), atitinka tai, kad apmokestinamasis asmuo, vykdamas mažmeninę prekybą parduotuvėse, turi mokėti specialųjį mokestį, jeigu jo metinė grynoji apyvarta viršija 500 milijonus HUF?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumom

- 17 Vengrijos vyriausybė teigia, kad *Székesfehértári Törvényszék* pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą nėra tikslus. Jame nepakankamai išdėstytos tikslios priežastys, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas manė, kad siekiant išspręsti ginčą reikia išaiškinti sprendime, kuriuo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, nurodytas ESV sutarties nuostatas.
- 18 Tačiau sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikiama informacija akivaizdžiai susijusi su pagrindinės bylos dalyku ir leidžia, kaip matyti iš šio sprendimo 12–15 punktų, nustatyti prejudicinio klausimo turinį ir aplinkybes, kuriomis jis buvo pateiktas. Be to, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, kuriame apibendrinti pareiškėjos pagrindinėje byloje argumentai dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ir išdėstytos abejonės dėl šio išaiškinimo teisingumo, nurodytos pakankamos priežastys, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė, kad norint priimti sprendimą jam būtinas Sąjungos teisės išaiškinimas.
- 19 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia laikyti priimtinu.

Dėl prejudicinio klausimo

Pirminės pastabos

- 20 Kadangi prejudicinis klausimas susijęs ir su Sutarties nuostatomis dėl įsisteigimo laisvės, ir su laisvu paslaugų bei kapitalo judėjimu, pirmiausia reikia nustatyti pagrindinėje byloje nagrinėjamą laisvę.
- 21 Šiuo aspektu iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad reikia atsižvelgti į nagrinėjamo teisės akto dalyką (2012 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, 90 punktą ir nurodyta teismų praktiką).
- 22 Nacionalinės teisės aktai, kurie taikomi tik tokioms turimoms kapitalo dalims, kurios leidžia daryti didelę įtaką bendrovės sprendimams ir nulemti jos veiklą, patenka į susijusio su įsisteigimo laisve SESV 49 straipsnio taikymo sritį (žr. minėto Sprendimo *Test Claimants in the FII Group Litigation* 91 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 23 Pagrindinė byla susijusi su specialiojo mokesčio, taikomo „apmokestinamiesiems asmenims, kurie laikomi „susijusia bendrove“, kaip ji suprantama pagal 1996 m. Įstatymą Nr. LXXXI, tariamai diskriminuojančiu tarifu. Šio įstatymo 4 straipsnyje, apibrėžiant minėtą sąvoką, pateikiama nuoroda į bendrovės turimas kapitalo dalis, suteikiančias galimybę daryti tiesioginę arba netiesioginę lemiamą įtaką kitai bendrovei.

- 24 Šiomis sąlygomis prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su Sutarties nuostatų dėl įsisteigimo laisvės išaiškinimu. Todėl nereikia aiškinti SESV 56, 63 ir 65 straipsnių dėl laisvo paslaugų ir kapitalo judėjimo.
- 25 Be to, reikia priminti, kad SESV 18 straipsnis savarankiškai taikomas tik tose Sąjungos teisės reglamentuojamose srityse, kurioms Sutartyje nenumatyta specialių nediskriminavimo taisyklių. Nediskriminavimo principas įsisteigimo laisvės srityje įtvirtintas SESV 49 straipsnyje (2010 m. kovo 11 d. Sprendimo *Attanasio Group*, C-384/08, Rink. p. I-2055, 37 punktą ir nurodyta teismų praktika).
- 26 Todėl nebereikia aiškinti SESV 18 straipsnio ir, be to, SESV 26 straipsnio.
- 27 Galiausiai dėl to, kad neatrodo, jog didesnė specialiojo mokesčio našta tektų prekėms iš kitų valstybių narių, o ne nacionalinėms prekėms, SESV 110 straipsnio išaiškinimas neturi reikšmės pagrindinėje byloje.
- 28 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pateiktas klausimas turi būti laikomas susijusiu su tuo, ar SESV 49 ir 54 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais draudžiamas teisės aktas dėl apyvartos mokesčio, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje.

Dėl SESV 49 ir 54 straipsnių išaiškinimo

- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar SESV 49 ir 54 straipsniais draudžiamas teisės aktas dėl apyvartos mokesčio, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nes šis mokestis turi potencialų diskriminacinį poveikį apmokestinamiesiems juridiniams asmenims, kurių grupė jungia „susijusias įmones“, kaip jos suprantamos pagal šį teisės aktą, palyginti su bendrove, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje.
- 30 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką nuostatomis dėl vienodo vertinimo draudžiama ne tik atvira diskriminacija dėl bendrovių buveinės, bet ir visos paslėptos diskriminacijos formos, kurios, taikant kitus kriterijus, sukelia tokių pačių pasekmių (pagal analogiją, be kita ko, žr. 1995 m. vasario 14 d. Sprendimo *Schumacker*, C-279/93, Rink. p. I-225, 26 punktą; 2007 m. kovo 22 d. Sprendimo *Talotta*, C-383/05, Rink. p. I-2555, 17 punktą ir 2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Gielen*, C-440/08, Rink. p. I-2323, 37 punktą).
- 31 Pagrindinėje byloje nagrinėjamame teisės akte, be kita ko, nustatytas, pirma, specialiuoju mokesčiu apmokestinamųjų asmenų, kurie susiję pagal taikytiną nacionalinės teisės aktą, ir kitų grupę sudarančių bendrovių ir, antra, apmokestinamųjų asmenų, kurie nepriklauso bendrovių grupei, atskyrimo kriterijus.
- 32 Šis atskyrimo kriterijus nesukelia tiesioginės diskriminacijos, nes specialusis mažmeninės prekybos parduotuvėse mokestis renkamas tokiomis pačiomis sąlygomis iš visų šią veiklą Vengrijoje vykdančių bendrovių.
- 33 Tačiau taikant šį kriterijų nepalankiai vertinami juridiniai asmenys, kurie susiję su kitomis grupės bendrovėmis, palyginti su juridiniais asmenimis, kurie nepriklauso tokiai bendrovių grupei.
- 34 Tai paaiškinama derinant dvi specialiojo mokesčio savybes.
- 35 Pirma, šis mokesčio tarifas yra ypač progresinis, kiek tai susiję su apyvarta, visų pirma, jos didesne riba. Taigi taikomas 0,1 % nuo 500 milijonų iki 30 milijardų HUF, 0,4 % – nuo 30 iki 100 milijardų HUF ir 2,5 % – nuo daugiau kaip 100 milijardų HUF.

- 36 Antra, ši skalė taikoma apmokestinamajai vertei, kurią tuo atveju, kai bendrovių grupei priklauso apmokestinamieji asmenys, sudaro visų „susijusių“ apmokestinamųjų asmenų sudėta apyvarta (iki viso mokesčio padalijimo *prorata* pagal kiekvieno apmokestinamojo asmens apyvartą), t. y. ji apribojama atskirai paimto apmokestinamojo asmens apyvarta tokiems juridiniams asmenims, kaip antai savarankiškai veikiantiems pagal franšizę. Tai reiškia, kad bendrovių grupei priklausantys apmokestinamieji asmenys apmokestinami remiantis fiktyvia apyvarta.
- 37 *Hervis*, Austrijos vyriausybė ir Europos Komisija tvirtina, kad SESV 49 ir 54 straipsniais draudžiamas toks skirtingas vertinimas, kuris *de jure* grindžiamas turbūt objektyviu apyvartos lygio diferencijavimo kriterijumi, bet *de facto* diskriminuoja patrunuojančiųjų bendrovių, kurių buveinės yra kitose valstybėse narėse, filialus, atsižvelgiant į mažmeninės prekybos Vengrijos rinkoje struktūrą ir, be kita ko, į tai, kad didmeninės prekybos parduotuvės, kurios priklauso tokioms bendrovėms, apskritai veikia per filialus, kaip *Hervis* atveju.
- 38 Reikia nurodyti, kad atsižvelgiant į apmokestinimo tvarką, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje ir kurios dalykas yra apyvartos apmokestinimas, bendrovių grupei priklausančio mokesčiu apmokestinamo asmens situacija yra panaši į tokiai grupei nepriklausančio mokesčiu apmokestinamo asmens situaciją. Visu pirma, ir juridiniai asmenys, vykdančys mažmeninę prekybos parduotuvėse veiklą atitinkamoje valstybėje narėje ir priklausantys bendrovių grupei, ir tie, kurie nepriklauso tokiai grupei, yra specialiuoju mokesčiu apmokestinami asmenys ir jų apyvarta nesiejama su kitų apmokestinamųjų asmenų apyvarta.
- 39 Jeigu šiomis aplinkybėmis konstatuojama, kad mažmeninės prekybos parduotuvėse atitinkamų valstybių narių rinkoje apmokestinami asmenys, kurie priklauso bendrovių grupei ir kuriems taikoma didžiausia specialiojo mokesčio riba, dažniausiai yra „susiję“, kaip tai suprantama pagal nacionalinės teisės aktą, su bendrovėmis, kurių buveinės yra kitose valstybėse narėse, griežtai progresinės specialiojo mokesčio ribos taikymas bendrai apmokestinamajai vertei visų pirma gali pakenkti apmokestinamiesiems asmenims, „susijusiems“ su bendrovėmis, kurių buveinės yra kitoje valstybėje narėje.
- 40 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar ši sąlyga įvykdyta atsižvelgiant į bendrą kontekstą, kuriame nacionalinės teisės aktas turi poveikį.
- 41 Jeigu taip yra, toks teisės aktas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nors ir nenustatantis formalaus skirtumo pagal bendrovių buveinę, reiškia netiesioginę diskriminaciją dėl bendrovių buveinės, kaip tai suprantama pagal SESV 49 ir 54 straipsnius (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Gielen* 48 punktą).
- 42 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad toks apribojimas gali būti leidžiamas tik tuo atveju, jeigu jis pateisinamas privalomuoju bendrojo intereso pagrindu. Tačiau net tokiu atveju šis apribojimas turi būti tinkamas užtikrinti, kad būtų pasiektas atitinkamas tikslas, ir neviršyti to, kas būtina šiam tikslui pasiekti (2011 m. lapkričio 29 d. minėto Sprendimo *National Grid Indus*, C-371/10, Rink. p. I-12273, 42 punktas ir nurodyta teismų praktika).
- 43 Šiuo aspektu Vengrijos vyriausybė nei rašytinėse pastabose, nei per posėdį nenurodė bendrojo intereso pagrindo, kuriuo prireikus būtų galima pateisinti tokią sistemą, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje.
- 44 Bet kuriuo atveju reikia priminti, kad tokios sistemos negalima teisėtai grįsti nei šalies ekonomikos apsauga (šiuo klausimu žr. 2000 m. birželio 6 d. Sprendimo *Verkooijen*, C-35/98, Rink. p. I-4071, 47 ir 48 punktus), nei biudžeto balanso atkūrimu padidinant mokesčines pajamas (šiuo klausimu žr. 2002 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *X ir Y*, C-436/00, Rink. p. I-10829, 50 punktą).
- 45 Šiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: SESV 49 ir 54 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės teisės aktas dėl mažmeninės prekybos parduotuvėse apyvartos mokesčio, kuriuo bendrovių grupei priklausantys apmokestinamieji asmenys, „susijusios įmonės“, kaip tai suprantama pagal šį teisės aktą, įpareigojami sudėti savo apyvartą, kad būtų taikomas

ypač progresinis tarifas, ir paskui pasidalyti gautą mokesčio sumą *prorata* pagal jų realią apyvartą, jei (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma didžiausia specialiojo mokesčio riba, daugeliu atvejų „susiję“ su bendrovėmis, kurių buveinės yra kitoje valstybėje narėje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

SESV 49 ir 54 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės teisės aktas dėl mažmeninės prekybos parduotuvėse apyvartos mokesčio, kuriuo bendrovių grupei priklausantys apmokestinamieji asmenys, „susijusios įmonės“, kaip tai suprantama pagal šį teisės aktą, įpareigojami sudėti savo apyvartą, kad būtų taikomas ypač progresinis tarifas, ir paskui pasidalyti gautą mokesčio sumą *prorata* pagal jų realią apyvartą, jei (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma didžiausia specialiojo mokesčio riba, daugeliu atvejų „susiję“ su bendrovėmis, kurių buveinės yra kitoje valstybėje narėje.

Parašai.